

Sygn. akt I Ca 152/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie SSO Barbara Bojakowska

SSR del. Mirosław Chojnacki

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko (...) SA w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 30 grudnia 2016 roku, sygnatura akt I C 648/15

- I. odrzuca apelację w zakresie żądania podwyższenia zadośćuczynienia;
- II. oddala apelację w pozostałej części;
- III. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego poniesionymi przez stronę pozwaną.

Sygn. akt I Ca 152/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda P.

B. 500 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 400 zł tytułem odszkodowania. Nie obciążył go obowiązkiem zwrotu kosztów na rzecz strony przeciwnej (...) SA w W., nakazał natomiast pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Sieradzu kwotę 2000 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów sądowych tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o ustalenia i wnioski szczegółowo opisane w uzasadnieniu rozstrzygnięcia (k 167-170), których istotne elementy przedstawiają się następująco:

Sąd Rejonowy w oparciu o dokumentację medyczną i opinie biegłych ustalił, że w wyniku wypadku, który miał miejsce 10 września 2014 r., powód doznał skręcenia odcinka C kręgosłupa szyjnego z następowymi bólami karku i głowy, a przez pięć tygodni musiał korzystać z kołnierza ortopedycznego. Sąd ustalając przebieg rekonwalescencji powoda po wypadku, stwierdził, że nie doznał on żadnego uszczerbku na zdrowiu. Występujące u powoda ograniczenia w ruchomości kręgosłupa odcinka szyjnego nie mają etiologii pourazowej, a jest to wstępny etap zmian zwyrodnieniowych. Od września do grudnia 2014 r powód z powodu zaburzeń lękowych, obniżenia nastroju, zaburzeń rytmu dobowego i lęku przed jazdą samochodem i pogorszenia ogólnego funkcjonowania odbył cztery wizyty u psychiatry. Dzięki wsparciu farmakologicznemu i psychologicznemu nastąpiła poprawa stanu psychicznego i ustąpienie objawów. Uwzględniając powyższe Sąd pierwszej instancji w oparciu o art. 445 § 1 k.c. zasądził na jego rzecz 500 zł zadośćuczynienia, uznając, że jest to kwota odpowiednia do zakresu cierpień fizycznych, psychicznych oraz faktu, że życie powoda uległo jedynie chwilowej zmianie za skutek wypadku.

W zakresie odszkodowania, na podstawie art. 444 §1 k.c., przyznał powodowi zwrot kwoty 400 zł za cztery wizyty u psychiatry.

Odnośnie kosztów procesu Sąd Rejonowy powołując się na treść art. 102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami należnymi przeciwnikowi, uznając, że wysokość zadośćuczynienia uzależniona była w głównej mierze od uznania sądu.

Uwzględniając jednak okoliczność, że strona powodowa mimo jednoznacznych wniosków płynących z przeprowadzonych opinii, w odniesieniu do każdej z ekspertyz domagała się opinii uzupełniającej, mnożąc przez to koszty procesu, Sąd nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2010 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dz. U. nr 167 poz. 1398 z poz.zm) kwotę 2000 zł tytułem częściowego zwrotu wydatków.

Apelację do wyroku wywiódł powód, który zaskarżył go w części: w zakresie pkt 1a, zawierającej w sobie implicite rozstrzygnięcie z tytułu zadośćuczynienia, że powodowi należna jest jedynie kwota 500 zł – a tym samym powództwo w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu oraz pkt 3 wyroku dotyczącego obciążenia powoda częściowo nieuiszczonymi wydatkami.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisu art. 445 § 1 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia jest kwota 500 zł, podczas gdy jest ona rażąco niska względem rozmiarów krzywdy oraz art. 102 k.p.c. poprzez nakazanie pobrania od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Sieradzu kwoty 2000 zł, podczas gdy w sprawie zachodzą wyjątkowe okoliczności nieobciążana go kosztami procesu w ogóle.

W konsekwencji powyższych zarzutów wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na swoją rzecz kwoty 5500 zł tytułem zadośćuczynienia oraz nieobciążania go kosztami postępowania oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył:

Rozpoznając apelację powoda w części dotyczącej zadośćuczynienia, przede wszystkim należy zauważyć, że w myśl utrwalonej linii orzeczniczej apelację można wnieść wyłącznie od istniejącego orzeczenia sądu pierwszej instancji (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2014 r., III CZP 94/14, Biul. SN 2014, nr 12, s. 10). Nie można więc wnieść apelacji od orzeczenia, które w sensie prawnoprocesowym w ogóle nie istnieje, jak również od orzeczenia, w którym brakuje rozstrzygnięcia o całości przedstawionego pod osąd roszczenia procesowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2003 r., III CZP 84/02, OSNC 2003, Nr 10, poz. 140; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1966 r., III PZP 15/66, OSNC 1966, Nr 12, poz. 204 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 1981 r., I PRN 96/81, OSNC 1982, nr 5-6, poz. 87, z dnia 7 października 1998 r., II UKN 247/98, OSNPUS 1999, Nr 20, poz. 665, z dnia 15 października 1999 r., I PKN 325/99,

OSNAPUS 2001, Nr 5, poz. 164, z dnia 25 stycznia 2001 r., III CKN 1382/00, OSNC 2001, Nr 9, poz. 132 oraz z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 138/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 89).

Wywiedzenie apelacji jest w takich przypadkach niedopuszczalne, ponieważ brakuje substratu zaskarżenia. W razie pominięcia przez sąd pierwszej instancji rozstrzygnięcia (pozytywnego, negatywnego) o zgłoszonym żądaniu lub o jego części, strona ma prawo złożyć, przewidziany w art. 351 § 1 KPC, wniosek o uzupełnienie orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 138/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 89; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 2006 r., I CZ 35/06). W literaturze zwraca się uwagę, że wniosek o uzupełnienie orzeczenia nie konkuruje ze środkami odwoławczymi, a stanowi remedium, które może otworzyć drogę do skutecznego wniesienia apelacji (patrz postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 13 sierpnia 2015 I CZ 58/15).

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że nie jest uprawnione twierdzenie apelującego, że Sąd Rejonowy orzekając w punkcie 1a o wysokości zadośćuczynienia w kwocie 500 zł, domyślnie oddalił żądanie pozostałej części i powstał substrat zaskarżenia. Sąd pierwszej instancji w pkt 1a orzekł pozytywnie zasądzając kwotę, która nie spełnia oczekiwań skarżącego, ale brak negatywnego rozstrzygnięcia co do pozostałego żądania spowodował, że apelacja w tym zakresie została wniesiona od orzeczenia nieistniejącego i podlegała odrzuceniu na podstawie art. 370 k.p.c.

Nie zasługiwała na uwzględnienie apelacja dotycząca obciążenia powoda częściowo wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa. Na wstępie należy zauważyć, że prawidłowo sformułowany zarzut powiem dotyczyć naruszenia art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2010 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dz. U. nr 167 poz. 1398 z poz.zm), który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może odstąpić od przewidzianego w ust 2 i 3 obciążenia kosztami. Wbrew zarzutom apelującego Sąd obciążając częściowo poniesionymi wydatkami powoda nie naruszył tego przepisu. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy to wnioski powoda spowodowały powstanie kosztów związanych z opiniami biegłych, które były nie tylko uzupełnianie, ale także biegli byli wzywani na rozprawy celem wydania opinii ustnych, co spowodowało powstanie kosztów związanych z opiniami biegłych w łącznej kwocie 2645,66 zł

Powód otrzymując opinie pierwotne, które były bardzo zdecydowane i wnosząc o ich uzupełnienie, czy powołanie innych biegłych, musiał liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów ich wydania w wypadku przegrania procesu.

Dlatego też w tym zakresie apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

W związku z odrzuceniem apelacji Sąd Okręgowy nie orzekł ponownie o kosztach procesu, które zostały zmienione na skutek złożenia przez pozwanego zażalenia, postanowieniem z 20 lutego 2017 r. w sprawie I Cz 99/17.

Pomimo odrzucenia i oddalenia apelacji Sąd Okręgowy nie obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego poniesionymi przez stronę pozwaną. Pełnomocnik pozwanego zajmował stanowisko wnosząc o oddalenie apelacji, a Sąd Okręgowy nie orzekł merytorycznie z uwagi na brak substratu zaskarżenia. Gdyby natomiast Sąd Rejonowy orzekł o całości żądania i możliwe byłoby rozpoznanie apelacji w zakresie zadośćuczynienia nie jest oczywiste, czy apelacja podlegałaby oddaleniu.

W tych okolicznościach Sąd odwoławczy odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c.